

Den seksvingede mølle i Ørsø.

Der har været flere møller i Ørsø, ældst var Kobbermølle, hvor der var en vandmølle (nedlagt ca. 1818) og en vindmølle på bakketoppen over for gården (nu Hønborgvej 2). Vindmøllen var i drift til 1916 jfr. bogen Vort Sogns Historie. Endvidere var der en vandmølle, Løgtved Mølle, nu benævnt Røverstedbro Mølle.

Efter møllererhvervet blev givet frit ved lov af 14. april 1852 blev der opført flere møller, efterhånden også mange gårdmøller, nogle som klapsejlere og nogle med vindrose (lameller).

Den seksvingede mølle på Strandbakken nord for Ørsø (Dorfvej 30) blev opført af Rasmus Michael Olesen før år 1880. Ifølge bogen "Danske Møller 1934" omkring 1870, og ifølge BBR 1880). Møllevingerne havde en diameter på ca. 20 m., og Strandbakken har en højde på 50 m. over havet. Rasmus Olesen var født i Try 12/11-1834, og da sønnen Sindal Rasmussen blev født i 1859 er han anført som mølleforpagter i Kobbermølle. Han købte ejendommen ved møllen i april 1867 ifølge skøde – og panteprotokollen, og da den yngste datter Oline blev født i 1873 er han anført som husmand i Ørsø.

Møllen er opført på jord fra et husmandssted, Dorfvej 26, matr. 26c, men selve møllen er senere udskilt som matr. 26e. Ifølge bogen Danske møller udskiltes møllen fra gården i 1923. Ved møllen opførte Rasmus Olsen også et savværk og muligvis en smedie.

I mit hjem havde vi indtil 1950 en ladevæg mod nord af brædder, som min bedstefader fortalte, at han havde fået savet ved Rasmus Olesen i 1902. Brædderne havde nogle halvcirkelformede spor der viste, at når der kom et vindstød havde træstammen fået et ordentlig skub og når vinden løjede var der skubbet mindre så klingens satte slingrespor i træet.

Den næste ejer, Niels Peter Rasmussen, f. 19/4-1859 i Idskov, Voer sogn, var gift med Rasmus Olsens datter, Mette Marie, født 16/8-1865. Da de i 1905 fik en datter døbt boede de i Bredholtskov. Datteren, Laurine, kender os fra Ørsø som Rinne til Chr. Rikards. Ved FT. 1911 er Rasmus M. Olesen anført som mølleejersøn og svigersønnen Niels Peter Rasmussen er anført som mølleforpagter og med landbrug.

Ved FT. 1916 er Niels Peter Rasmussen møller, og Rasmus M. Olesen anført som aftægtsmand. Rasmus Olesen døde den 1/12-1918.

Ved FT. 1921 er Niels Peter Rasmussen anført som møller og med landbrug.

Som det er nævnt ovenfor efter bogen Danske Møller blev husmandsstedet, matr. 26c, og møllen, matr. 26e, særskilt marikuleret i 1923, og den 5. december 1924 solgte Niels Peter Rasmussen møllen til Anders Chr. Christensen (fra Ørsøled, født 1902, og gift med Tinne). Han solgte i 1927 til Jens Chr. Christiansen.

Jens Christian Christiansen blev født 14/3-1879 i Råholt, Torslev sogn, og han var gift med Rasmus M. Olsens yngste datter, Oline, f. 30/6-1873 i Ørsø. De to svogere blev ved FT. I 1930 fortsat anført som jordbruger og som møller.

Niels Peter Rasmussen døde i december 1940 og i avisnekrologen over ham er anført, at han overtog møllen og ejendommen efter svigerfaderen Rasmus M. Olesen. Han drev ejendommen indtil han for nogle år siden flyttede til Ørsø.

Af en avisartikel i Aalborg Stiftstidende 1979 fremgår det, at møllen i Jens Chr. Christiansens ejertid led skade under en storm, hvorefter den blev nedrevet.

De følgende år blev bygningerne handlet en del. Den 14/3-1942 solgte Jens Chr. Christiansen møllebygningerne til Herman Juul og i juli 1944 blev matr. 26e ifølge et tingbogsreferat solgt af Herman Juul til murer? Søren Chr. Nielsen. Først i 1950-erne ejedes møllen af snedker Ellerman Niels Lynnerup, der ifølge tingbogen den 1/8-1954 solgte til Alfred Larsen, der 16/7-96 solgte til Per A. Larsen.

Rasmus Olsens ejendom, Dorfvej 26, på hvis jord han byggede møllen, blev fortsat i min drengetid også kaldt møllen. Den købtes den 20/9-1936 af Henry Thomsen som i 1946 solgte til Lasse Møllergaard. Lasse Møllergaards mor, Katrine Møllergaard, boede der i nogle år, men i 1951-52 fik hun et nyt hus, Dorfvej 24, og Lasse solgte bygningerne og beholdt landbrugsjorden sammen med hans fødehjem, matr. 27 Nr. Ørsø fjerding.

27/01-2019

Jens J. Nesgaard-Pedersen

Kilder:

Bogen Danske Møller af Niels Meyn 1934.

Aalborg Stiftstidende 1939 og 1979.

Folketællinger, kirkebøger og Tingbogen.

Billedmateriale fra Dronninglund lokalhistoriske arkiv.